ACTIVITEITEN IN DE KIJKER

Nacht van de Geschiedenis 2014

De twaalfde editie van de Nacht van de Geschiedenis op 25 maart lokte niet minder dan 23.500 geïnteresseerden. Het thema 'dagelijks leven tijdens de Eerste Wereldoorlog' was daarmee goed voor het hoogste aantal deelnemers ooit. Die hadden de keuze uit 235 activiteiten over heel Vlaanderen waarvan er veel werden georganiseerd door een heemkundige kring, in samenwerking met een lokale Davidsfondsafdeling. Omdat het onmogelijk is om al deze activiteiten in de kijker te plaatsen, deden wij een kleine greep uit het diverse aanbod.

De Groote Oorlog door de ogen van Karel Van de Woestijne

De Vlaamse schrijver en dichter Karel Van de Woestijne was vanaf 1906 correspondent voor de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* en woonde sinds 1912 in Laken. Daar maakte hij het begin van de oorlog, een deel van de bezetting en de laatste maanden voor de wapenstilstand van dichtbij mee en hield hij voor de krant een dagboek bij met zijn ervaringen. Heemkundige Kring Laca en Davidsfonds Laken sloegen de handen in elkaar en brachten een voorleessessie met fragmenten uit dat dagboek voor een zestigtal deelnemers met doorlopende projectie uit de oorlogsjaren. 'Van de Woestijne beschreef wat hij met eigen ogen kon zien en waarnemen in Laken en Brussel', zegt Wim Van Der Elst van de heemkundige kring. 'Zijn interpretatie van de gebeurtenissen wijkt nogal af van het traditionele beeld dat we hebben. De bevoorradingsproblemen bij de bevolking waren bijvoorbeeld prominent aanwezig.'

Het idee voor de activiteit en de samenwerking die daaruit vloeide kwam toevallig. Tien jaar geleden had de heemkundige kring de dagboekfragmenten al eens gepubliceerd en verleden jaar reeds een kleine voorleessessie gehouden waar Jo Bossuyt, voorzitter van Davidsfonds Laken, aanwezig was. Die nam nadien opnieuw contact met de heemkundige kring met de vraag om de activiteit te herhalen. 'De heemkundige kringen in Brussel hebben het niet gemakkelijk, waardoor samenwerking tussen verenigingen nodig is.'

Straffe vertelsels van den andere oorloge

Heemkundige Kring Mulenbeca en Davidsfonds Meulebeke brachten op vier locaties in de gemeente verhalen en activiteiten over angst, hoop en strijd in Meulebeke en aan het front.

'We werken al vier jaar samen met het Davidsfonds rond de Nacht van de Geschiedenis', zegt Frank Develtere, voorzitter van Mulenbeca. 'En dat is zeker voor herhaling vatbaar. We zijn al bezig met het uitwerken van de eerste ideeën voor volgend jaar.' Een eerste plaats die de 150 deelnemers bezochten was de begraafplaats van Meulebeke. Die werd voor de gelegenheid sfeervol verlicht en er was een muziekensemble dat voor sfeer zorgde. Frank Develtere vertelde er verhalen over de gesneuvelde soldaten die er begraven liggen.

In de bibliotheek citeerde acteur Filip Vanderbeke uit het dagboek van een jongen die in 1917 werd weggevoerd naar een Noord-Frans werkkamp, waar er zware arbeid moest geleverd worden. Veel

van deze zogenaamde ‘weggevoerden’ bezweken of kwamen uitgehongerd en ziek terug thuis. In de mouterijtoren van de voormalige brouwerij Vondel bracht huisarts Paul Danneels vervolgens het relaas van het eerste gebruik van het gaswapen in de oorlog in 1915.

Tot slot vertelde Johan Martin, projectcoördinator van Westtoer, over de propaganda die beide partijen tegen elkaar voerden, met de bijhorende vijandsbeelden. Zo gingen er geruchten de ronde dat Duitsers kinderen opaten en dat de Senegalezen de oren afhakten van gesneuvelde tegenstanders en deze bijhielden als trofee.

Een tank voor Poelkapelle

In Poelkapelle wordt er deze dagen hard gewerkt. De *vzw Poelcapelle 1917 Association* (P1917A) is er aan de slag met een bijzonder project. Het wil een tank uit de Eerste Wereldoorlog, die jaren op het marktplein te bezichtigen is geweest, heropbouwen en op zijn oorspronkelijke locatie plaatsen.

De geschiedenis van Poelkapelle is misschien niet zo bekend als de geschiedenis van Passendale, maar ook in dit dorp stond na de oorlog geen steen meer recht. Tanks, in die tijd een absolute nieuwigheid, speelden in dit verhaal een grote rol. Om het landschap vol modder en kraters tussen de frontlinies te doorkruisen werden tanks ingezet. Maar veel tanks bereikten hun doelwit niet en bleven toch steken in de modder. In Poelkapelle ontstond op die manier een heus tankkerkhof.

Eén tank bleef steken midden in Poelkapelle. En ook na de oorlog bleef hij gewoon staan. Tussen 1917 en 1941 werd de tank een populaire attractie voor de vele – vaak Britse – oorlogstoeristen. De tank kreeg een plaatsje naast het Guynemermonument, en bleef een blijvende herinnering aan de Eerste Wereldoorlog. In 1941 verdween de tank echter door toedoen van de Duitsers, die het kostbare metaal opeisten. Dit betekende het einde voor ‘de tank van Poelcapelle’.

P1917A wil het oorlogsverleden levendig houden. Een van de manieren om dit te doen is door middel van het tankproject. Het heeft immers het plan opgevat een replica te maken van deze tank, die jaren in het centrum van het dorp heeft gestaan. De tank, een exemplaar van het type Mark IV, wordt heropgebouwd door enkele vrijwilligers en met de steun van oud-strijders en lokale bedrijven. En met succes! Want in oktober reed de tank zijn eerste succesvolle testrit. Het uiteindelijke doel is om deze unieke tank terug aan de Poelkapelse bevolking te geven, zodat deze – vroeger zeer populaire – attractie terug een toeristische trekpleister kan worden.

Het project wordt getrokken door Johan Vanbeselaere, een ingenieur die lesgeeft in driedimensionaal tekenen op een technische school. ‘Momenteel hebben we een rijdend frame met een motor’, zegt Vanbeselaere. ‘Maar ik hoop binnen drie jaar volledig klaar te zijn met de beplating, het aanbrengen van rupsbanden, … Eenvoudig is het niet, want de financiering gebeurt volledig met privédonaties.’ De vorderingen van dit bijzonder project zijn voor iedereen te volgens op de blog www.p1917a.blogspot.com.

Maak werk van je vrijwilligerswerking!

Info- en uitwisselingsmoment rond vrijwilligerswerking in lokale erfgoedorganisaties

Zaterdag 24 mei 2014 – Mechelen

Hoe kan je nieuwe vrijwilligers rekruteren voor je erfgoedvereniging? Hoe kan je jouw bestuur verjongen? Hoe hou je rekening met de 'nieuwe vrijwilliger'? Hoe zorg je ervoor dat die nieuwe (jonge) vrijwilligers blijven komen en gemotiveerd blijven? Hoe pak je dit gestructureerd aan? Hoe voer je anno 2014 een goed vrijwilligersbeleid voor je lokale erfgoedorganisatie? Hoe doen andere organisaties dit? Hoe pas je dit toe in je eigen organisatie? Wat zijn je eigen ervaringen?

Heemkunde Vlaanderen en Herita nodigen je graag uit om over deze vragen te debatteren en ervaringen uit te wisselen samen met andere organisaties uit Vlaanderen en het Brussels hoofdstedelijk Gewest. Tijdens deze interactieve dag krijg je van Koen Vermeulen concrete tips en stappenplannen om mee aan de slag te gaan. Daarnaast staan de **succesverhalen** van een achttal erfgoedorganisaties centraal en is er ook veel ruimte voorzien voor **rondetafelgesprekken** waarbij de deelnemers ervaringen kunnen uitwisselen.

Programma

9u30	Onthaal met koffie/thee
10u	Lezing **Hoe word je anno 2014 een vrijwilligersvriendelijke organisatie?**
	door Koen Vermeulen, trainer/consultant vrijwilligersbeleid
10u40	**Een goed vrijwilligersbeleid start met een goede visie!**
	Inleiding door Koen Vermeulen
	Voorbeelden uit het erfgoedveld: Heemkundige kring Arendonk Als Ice Can, Vrienden van de Izegemse musea
	Rondetafelgesprekken en terugkoppeling naar het plenum
11u55	Lunch
13u	**Erfgoedvrijwilligers rekruteren en onthalen: twee cruciale stappen in je vrijwilligersbeleid**
	Inleiding door Koen Vermeulen
	Voorbeelden uit het erfgoedveld: De Roede van Harelbeke, Antwerpse Vereniging voor Romeinse Archeologie
	Rondetafelgesprekken en terugkoppeling naar het plenum
14u15	**Coachen, evalueren en exit inbouwen in het vrijwilligersbeleid van je erfgoedorganisatie**
	Inleiding door Koen Vermeulen
	Voorbeelden uit het erfgoedveld: Geschied- en Heemkundige Kring van Kinrooi
	Rondetafelgesprekken en terugkoppeling naar het plenum
15u30	**Hoe speel je in op de 'nieuwe vrijwilliger'?**
	Voorstelling werkwijze Flexivol-model door Koen Vermeulen
	Voorbeelden uit het erfgoedveld: Gevangenismuseum Merksplas, Gallische Hoeve
16u10	Einde

Inschrijven?

Inschrijven kan tot en met 19 mei 2014 via **www.heemkunde-vlaanderen.be** of telefonisch op 015/20 51 74. Deelname kost 18 euro (inclusief broodjeslunch en de brochure *ABC van het vrijwilligerswerk in de erfgoedsector*), over te schrijven op het rekeningnummer van Heemkunde Vlaanderen BE79 0682 2185 9033 (BIC: GKCCBEBB) met vermelding 'Vrijwilligerswerking' en de naam van de deelnemer(s). Je inschrijving is definitief na ontvangst van de inschrijving en de betaling.

Locatie

Congres- en Erfgoedcentrum Lamot,
Van Beethovenstraat 8/10, 2800 Mechelen
www.lamot-mechelen.be

Bereikbaarheid met openbaar vervoer: vanuit het NMBS-station Mechelen te voet (10 minuten wandelen) of met de centrumpendel, bus 1 (richting Nekkerspoel – halte Botermarkt).
Parkeermogelijkheid in de stadsparking Q-park Lamot of op de goedkopere randparkings Zandpoortvest 1 en 2 (voor wie vanuit Brussel komt) en Rode Kruisplein (voor wie vanuit Antwerpen komt). Deze parkings bevinden zich op wandelafstand van Lamot.

Met steun van de Vlaamse overheid
HERITA
Heemkunde Vlaanderen vzw